

Datum:

2026-05-22

Diarienummer:

MN-2026-5350

**Yttrande över remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet
- Förenklingar och förbättringar av spårbarhetssystemet för
farligt avfall samt om att införa spårbarhet för långlivade
organiska föroreningar i avfall**

STK-2026-819

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Miljönämnden ställer sig generellt positiv till att förenklingar görs avseende spårbarhetssystemet för farligt avfall. Miljönämnden har synpunkter på en del av de föreslagna förändringarna.

Miljönämnden anser emellertid att det finns både behov och möjligheter att göra ytterligare förenklingar i spårbarhetssystemet utöver de som föreslås, genom att slopa anteckningskravet och att endast ställa krav på rapportering till avfallsregistret. Förutom att underlätta för verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheten skulle detta även öka spårbarheten av det farliga avfallet genom att dubbla informationskrav undviks och att avfallet behåller sitt identifikationsnummer genom hela kedjan.

Miljönämnden konstaterar att flera av förslagen, särskilt sådana som innebär delat ansvar mellan aktörer och behov av ytterligare utredning vid tillsyn, riskerar att öka kommunernas resursbehov. Om förslagen genomförs måste kommunerna kompenseras fullt ut för de merkostnader som uppstår till följd av ökade tillsyns- och administrationsuppgifter.

Yttrande

Miljönämnden önskar inledningsvis framföra att ytterligare regelförenklingar, än de som föreslagits, borde övervägas.

Det regelverk som föreslås med dubbla informationskrav, det vill säga antecknings- och rapporteringsplikt för transport- och mottagaranteckningar, innebär merkostnader samt ökad risk för skiljaktiga uppgifter mellan olika dokumentation. Miljönämnden har svårt att se hur det fortsatta kravet på dubbla informationskrav skulle ge förbättrad spårbarhet. Regelverket upplevs

av verksamhetsutövare vara onödigt komplicerat med dubbla tidsfrister och det är svårt att motivera dess syfte. Miljönämndens erfarenhet är att ju fler tidsfrister och olika krav det finns att hålla reda på desto mer missas de av verksamhetsutövarna.

Miljönämnden drar paralleller med rapporteringen till Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP) där tillståndspliktiga verksamheter årligen lämnar sin miljörapport, här finns ingen motsvarande anteckningsskyldighet utan det är underförstått att verksamhetsutövaren behöver spara uppgifter för att kunna göra sin årliga rapportering.

Anteckningsskyldigheten har spelat ut sin roll i och med införandet av rapporteringsplikten då det är samma uppgifter som antecknas och som därefter ska rapporteras. En regelförenkling, som innebär att ta bort kravet på anteckningsskyldighet och enbart kräva rapportering, skulle gynna både verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheten. Detta kommer dock kräva att verksamhetsutövare får egen tillgång till de uppgifter som de tidigare lämnat till avfallsregistret, eller som rapporterats via ombud. Naturvårdsverket behöver därmed utveckla och anpassa den digitala infrastrukturen för avfallsregistret, vilket de också har noterat i förslaget.

Med tanke på att förslaget omfattar ett helt nytt kapitel 6 i avfallsförordningen så borde det ligga rätt i tiden att se över samtliga krav i detta skede.

Delförslag: Anteckningsskyldighet och transportdokument ersätts med transportanteckning

Miljönämnden anser i första hand att systemet med att först anteckna och sedan, efter en tidsfrist, rapportera anteckningen kan ersättas med ett krav på att direkt rapportera uppgifterna till avfallsregistret.

Om anteckningskravet ska behållas, ställer sig miljönämnden i sak positiv till den förändring som innebär att anteckningsskyldighet och transportdokument för den som transporterar eller lämnar farligt avfall ersätts med en transportanteckning.

Enligt förslaget ska transportören och avfallslämnaren ha en gemensam skyldighet att ta fram transportanteckningen innan transporten startar. Det kan då, i det fall det vid tillsyn uppdagas att transportanteckning saknas, uppkomma oklarheter i fråga om vilken verksamhetsutövare som brustit i ansvar. Miljönämnden anser inte att det är någon bra lösning med delat ansvar. Nämnden ser att det kommer innebära utmaningar och att ännu mer tillsynstid behövs för att utreda varje fall när transportanteckning upprättats, detta eftersom det aldrig på förhand går att veta vem som upprättat anteckningen vid

delat ansvar. Nämnden ser inte att detta förslag, på något sätt, kommer förenkla varken för tillsynsmyndigheten eller för verksamhetsutövarna.

Miljönämnden anser att transportören ska åläggas en skyldighet att se till att det finns en fullständig transportanteckning innan transporten påbörjas. Det framhålls i remissen att en sådan lösning skulle innebära att lämnaren måste ges ett tydligt ansvar för att säkerställa att transportören har tillgång till rätt uppgifter, samt att uppgifterna i transportanteckningen kontrolleras och godkänns, innan transporten kan påbörjas. Miljönämnden anser det är rimligt att ge lämnaren ett tydligt ansvar att lämna korrekta uppgifter men att detta ändå rimligen görs när transporten beställs. Redan idag finns krav på att avfall endast får lämnas till en transportör eller mottagare som har gjort den anmälan eller har det tillstånd som krävs och att den som lämnar ifrån sig avfall är skyldig att kontrollera detta. Med tanke på de fördelar som finns med att ge transportören det fulla ansvaret så anser nämnden att det är det bästa alternativet. Nämnden bedömer att detta alternativ underlättar för både verksamhetsutövarna (genom att ansvaret är tydligt) och tillsynsmyndigheten genom att fokus kan läggas på att granska anteckningen i sig istället för att lägga tid på att utreda vem som upprättat den.

Transportanteckningen ska sparas

Skälet till att spara anteckningarna är att det i artikel 35.2 i avfallsdirektivet anges att registerskyldiga verksamhetsutövare ska spara uppgifterna i tre år, förutom transportörer som ska spara uppgifterna i tolv månader.

Miljönämnden anser att ytterligare förenklingar kan göras för verksamhetsutövare samtidigt som kravet enligt artikel 35.2 uppfylls. Detta kan ske genom att ta bort anteckningsskyldigheten och enbart behålla rapporteringsplikten, där samma uppgifter om avfallet ska anges.

Genom att verksamhetsutövarna rapporterar transporten till avfallsregistret, finns uppgifterna sparade och tillgängliga där. I och med att verksamhetsutövarna har tillgång till registret, och att tillsynsmyndigheten enkelt kan söka ut uppgifterna, så torde det vara tillräckligt för att uppfylla artikel 35.2. Detta under förutsättning att Naturvårdsverket sparar registeruppgifterna i tre år. Verksamhetsutövare behöver då inte göra någon anteckning alls utan det är tillräckligt att uppgifterna rapporteras till avfallsregistret.

Om anteckningskravet ska behållas, anser miljönämnden att den föreslagna enhetligheten i tidskraven som gäller avseende hur länge anteckningar ska sparas är positiv. Skillnaden i att spara anteckningar i ett eller tre år får anses vara försumbar i förhållande till nyttan med enhetliga tidsfrister.

Tidsfrist för rapportering till avfallsregistret

Miljönämnden anser att ytterligare förenklingar kan göras genom att ställa krav på att rapportering till avfallsregistret sker senast när transporten påbörjas, i linje med ett alternativ som också anges i förslaget. Om kravet på anteckning tas bort och att uppgifterna istället rapporteras direkt till avfallsregistret, elimineras dubbla arbetsmoment med samma uppgifter om avfallet.

Om anteckningskravet ska vara kvar har miljönämnden i sak inga invändningar mot att tidsfristen förlängs.

Uppgiftsskyldighet

Miljönämnden anser inte att förslaget, om att den som upprättat en transportanteckning ska skicka en kopia till den som tagit emot avfallet, innebär en förenkling. Tvärtom innebär förslaget sannolikt att det kommer behöva upprättas en mängd tillfälliga identifikationsnummer för att rapporteringen till avfallsregistret dröjer beroende på de överlappande tidsfristerna. Detta innebär i sin tur att spårbarheten försämras och att det kräver mer utredning för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet att reda ut vilka nummer som hör ihop.

Miljönämnden anser att ytterligare förenklingar kan göras, vilka dels skulle öka spårbarheten, dels underlätta avfallsmottagarens antecknings- och rapporteringsskyldighet. Genom att ställa krav på att uppgifter, motsvarande de som ska anges i transportanteckningen, ska rapporteras till avfallsregistret senast när transporten påbörjas kommer uppgifterna tillgängliggöras för mottagaren redan i samband med att transporten sker och avfallet tas emot. Det identifikationsnummer som avfallet får vid avfallslämnarens/transportörens registrering behöver då inte inväntas av mottagaren.

Det parallella steget med att föra anteckningar och skicka dessa till mottagaren kan således rationaliseras bort genom att istället utföra rapporteringen till avfallsregistret innan transport påbörjas, då används registret på ett mer ändamålsenligt och effektivt sätt.

Delförslag: Den som tar emot farligt avfall ska ta fram en mottagaranteckning

Miljönämnden ställer sig i sak positiv till att avfallsmottagaren tar fram en mottagaranteckning, som ersättning för dagens krav på anteckningsskyldighet för den som tar emot ett farligt avfall.

Enligt förslaget ska mottagaranteckningen tas fram senast fem arbetsdagar efter att avfallet togs emot. Detta för att avfallslämnaren har fem arbetsdagar på sig att lämna uppgifter från sin rapportering av transportanteckningen till

avfallsmottagaren, inklusive det identifikationsnummer som avfallstransporten tilldelas vid rapporteringen. Det finns dock inget som hindrar avfallsmottagaren att inte invänta avfallslämnarens/transportörens rapportering innan denne själv antecknar mottagandet och rapporterar till avfallsregistret. I det fallet tilldelas avfallet ett annat identifikationsnummer som sedan inte stämmer överens med det nummer som tilldelas avfallet vid avfallslämnarens/transportörens rapportering. Det kan också förekomma att mottagaranteckningen inte stämmer överens med en kommande inlämnad rapport från avfallslämnaren.

Miljönämnden anser att ytterligare förenklingar kan göras, som både underlättar antecknings- och rapporteringsskyldigheten och samtidigt ökar spårbarheten.

Om det ställs krav på avfallslämnaren/transportören att transporten ska rapporteras senast när transporten utförs, enligt vad som beskrivits ovan, behöver avfallsmottagaren inte invänta att avfallet rapporteras.

Avfallsmottagaren har vid mottagandet då också redan det identifikationsnummer som avfallet tilldelas vid rapporteringen och avfallet behåller därmed sitt identifikationsnummer genom hela kedjan. Detta ökar spårbarheten betydligt. Miljönämnden menar att avfallsmottagaren då har möjlighet att inom fem arbetsdagar rapportera mottagandet till avfallsregistret och att mellansteget med upprättande av mottagaranteckning blir överflödigt.

Förenklingen innebär att det bara blir *en* tidsfrist att hålla reda på, det vill säga att avfallsmottagaren ska rapportera mottagandet senast efter fem arbetsdagar.

Precis som framförts ovan vad gäller transportanteckning så borde rapporteringen till avfallsregistret av mottagaranteckning betyda att anteckningskravet enligt avfallsdirektivet är uppfyllt. Detta under förutsättning att Naturvårdsverket sparar uppgifterna och håller dem tillgängliga i tre år. Verksamhetsutövare behöver då inte göra några anteckningar alls då samtliga uppgifter finns i avfallsregistret.

Delförslag: Identifikationsnummer för en transport införs

Miljönämnden ställer sig positiv till att ett unikt identifikationsnummer tilldelas varje avfallstransport då det möjliggör att följa de omklassificeringar av avfall och justeringar av mängdbedömningar som kan behöva göras av avfallsmottagaren.

För att spårbarheten, genom identifikationsnumret, ska vara ändamålsenlig och effektiv krävs emellertid att numret är detsamma genom hela kedjan. Som beskrivits ovan kan, beroende på tidsfristerna för att ta fram anteckningar och att rapportera till avfallsregistret, ett identifikationsnummer tilldelas avfallet när mottagaren rapporterar innan avfallslämnaren/transportören ges ett annat identifikationsnummer för samma avfall. Detta problem går att lösa genom att

ställa krav på rapportering senast när avfallstransporten startar. På så sätt erhålls ett identifikationsnummer som gör avfallet spårbart genom hela kedjan från när avfallet produceras eller lämnas tills det tas emot av en avfallsmottagare.

Miljönämnden ställer sig positiv till övriga delförslag enligt nedan;

- Undantag vid transport mellan två platser inom samma verksamhet
- Halvårsvis rapportering för mäklare och handlare
- Halvårsvis rapportering av behandlingsresultat
- Undantag vid transport av eget avfall som uppstått till följd av installations-, underhålls-, eller annan serviceverksamhet
- Förenklad anteckningsskyldighet för gemensamma avfallsutrymmen
- En definition av begreppet transport införs
- Undantag avseende farligt avfall som har producerats av hushåll

Ordförande

Sofia Hedén